

PROIECTAREA INTERFEȚELOR UTILIZATOR

(SUPPLEMENT)

1

PERCEPȚIA

2

PERCEPȚIE VS. SENZAȚIE

- Percepția este un **proces complex de cunoaștere** și nu un simplu mozaic de senzații elementare.
- Percepția adaugă o anumită cantitate de informație adițională existentă în experiența anterioară, la informația ce vine direct din sistemul senzorial.
- Sunt și cazuri când percepția completează ce lipsește din stimul, acordându-i acestuia un înțeles.

3

PERCEPȚIE VS. SENZAȚIE

- Percepția **integrează și construiește** o imagine a realității din fragmente de informație senzorială așa cum un arheolog construiește un întreg dinozaur din câteva oase.
- Prin intermediul percepției putem cunoaște **mai mult** decât se află în mod curent în informația senzorială.
- În aceasta și constă superioritatea percepției față de senzație.

4

PERCEPȚIA

- Activitățile perceptive stau la baza tuturor **comportamentelor**.
- Fără percepție prealabilă nu este posibilă **învățarea, memorarea, comunicarea**.
- Percepția permite luarea la cunoștință a informațiilor despre mediul înconjurător și **interacțiunea** cu acesta sau posibilitatea de a acționa asupra acestuia.

5

PERCEPȚIA

- În literatura de specialitate sunt puse în evidență până în momentul de față trei accepțiuni ale conceptului de percepție:
 - **activitate**
 - deformare a obiectului și
 - expresie a personalității.

6

PERCEPȚIA CA ACTIVITATE

- Esențială pentru percepție este explorarea continuă a obiectelor, această activitate fiind cea care devenind în anumite condiții dezordonată și incorectă, realizată sub impulsul imediat al excitațiilor periferice duce la perturbarea gravă a percepției, chiar în extremis la patologia ei.

7

PERCEPȚIA CA ACTIVITATE

- Caracterul de activitate al percepției a fost bine specificat îndată ce s-a încercat surprinderea unor faze parcurse de ea:
 - Faza identificării primare – recunoașterea semnelor.
 - Faza identificării secundare – înțelegerea semnelor.

8

PERCEPȚIA CA ACTIVITATE

- O altă distincție admite existența a trei etape:
 - senzațiile brute
 - percepția formei
 - conștientizarea unui sens.

9

PERCEPȚIA

- În literatura de specialitate sunt puse în evidență până în momentul de față trei accepțiuni ale conceptului de percepție:
 - activitate
 - **deformare a obiectului**
 - expresie a personalității

10

PERCEPȚIA CA DEFORMARE A OBIECTULUI

- Această accepțiune a conceptului de percepție s-a impus ca urmare a studierii **iluziilor perceptive** care nu sunt altceva decât **percepții deformate**.
- Cele mai cunoscute sunt iluziile vizuale datorate unor particularități ale diverselor figuri geometrice din care cauză se și numesc **iluzii optico-geometrice**.

11

PERCEPȚIA CA DEFORMARE A OBIECTULUI

- În principal există trei categorii de iluzii:
 - cu cercuri egale, dar care par inegale (Delboeuf, Tichener);
 - cu linii sau segmente de dreaptă egale, dar care par inegale. (Ponzo, Muller-Lyer, Sander, Opel-Kundt);
 - cu linii paralele, care par a nu fi paralele (Wundt, Zollner, Hering).
- Tot în categoria iluziilor intră și așa numitele „obiecte imposibile”, adică obiecte desenate, dar care nu pot fi construite în realitate deoarece încalcă principiile logicii.

12

ILUZIA LUI DELBOEUF

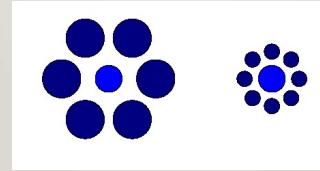
Un cerc concentric introdus în afara și în interiorul altui cerc, pare să își modifice dimensiunea

Franz Joseph Delboeuf, belgian,
filosof și expert în hipnoză

<http://www.cut-the-knot.org/Curriculum/Geometry/Delboeuf.shtml>

13

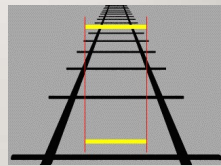
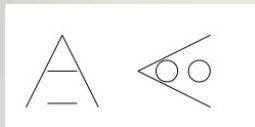
TICHENER

Cercurile din centru par de dimensiuni diferite

14

PONZO

Mario Ponzo, 1913

15

MULLER-LYER

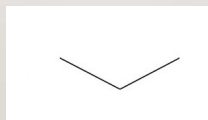

Franz Muller-Lyer (1889), psihiatru german

http://www.michaelbach.de/ot/sze_muelue/index.html

16

SANDER

17

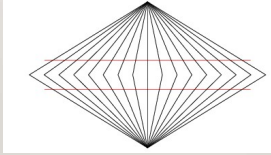
OPEL-KUNDT

1895

18

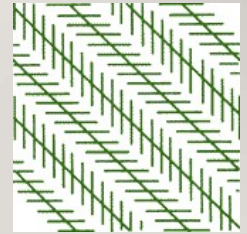
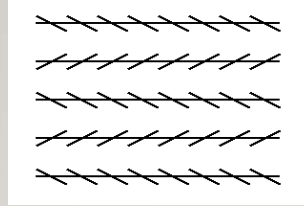
WUNDT

Wilhelm Wundt, psiholog german, sec. XIX

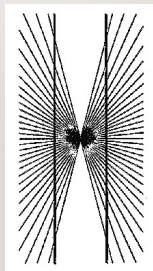
19

ZOLLNER

20

HERING

http://www.michaelbach.de/ot/eng_hering/index.html

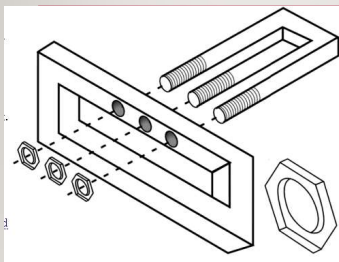
21

OBIECTE IMPOSIBILE

22

OBIECTE IMPOSIBILE

23

PERCEPȚIA CA DEFORMARE A OBIECTULUI

- Cele mai multe iluzii rezultă din punerea în relație a mărimii și mai ales din efectele de contrast.
- Prin argumentele următoare se poate demonstra că iluziile sunt cazurile particulare a percepțiilor.

24

PERCEPȚIA CA DEFORMARE A OBIECTULUI

- **Variația iluziilor perceptive** în funcție de mai multe factori, printre care mai importanți sunt: vârsta, activitatea profesională a subiectului, particularitățile contextului socio-cultural în care trăiește și își desfășoară activitatea.

25

PERCEPȚIA CA DEFORMARE A OBIECTULUI

- **Apariția iluziilor** - nu în orice fel de condiții, ci în condiții strict determinate.
- În extremis, percepția poate fi definită ca fiind relația dintre subiect și obiect, relație care are loc în anumite condiții și împrejurări de mediu.
- Deformările perceptive apar numai atunci când la nivelul unuia sau altuia dintre aceste trei variabile (subiect, obiect, mediu) apar o serie de factori perturbatori.

26

PERCEPȚIA CA DEFORMARE A OBIECTULUI

- **Posibilitatea de corectare a iluziilor** în timpul desfășurării activității perceptive.
- Nu este vorba doar de o diminuare a iluziilor odată cu vârsta, ci de însăși dispariția lor în activitatea de stimulare.

27

PERCEPȚIA

- În literatura de specialitate sunt puse în evidență până în momentul de față trei accepțiuni ale conceptului de percepție:
 - activitate
 - deformare a obiectului și
 - expresie a personalității.

28

PERCEPȚIA CA EXPRESIE A PERSONALITĂȚII

- Percepția desemnează nu doar priza de cunoștință imediată, ci percepția **globală** a omului în contactul cu mediul, cu situațiile concrete de viață.
- Alături de elaborarea senzorială, o serie de alți factori, cum ar fi **intelența** și **emoțiile** încep să joace un rol din ce în ce mai mare în percepție.

29

PERCEPȚIA CA EXPRESIE A PERSONALITĂȚII

- Omul trăiește într-o lume pe care o percepe ca pe o situație de viață așa încât comportamentul său va fi influențat nu numai de lumea în sine, ci și de felul și care este percepută aceasta.
- Spre exemplu, unii oameni folosesc o **percepție sincritică, globală, imediată, primitivă, confuză, nediferențiată**.
 - Câmpul perceptiv este perceput în globalitatea lui fără a fi suficient analizat.
 - Percepția sincritică este de regulă spontană, naivă, afectivă, primitivă, confuză, impregnată de impresii, emoții de moment.

30

PERCEPȚIA CA EXPRESIE A PERSONALITĂȚII

- Alți oameni au tendința de a **percepe analitic**.
 - Aflați în fața câmpului perceptiv, ei sunt incapabili de a-l structura, organiza, de a-l percepe global.
 - Dimpotrivă, ei se concentrează pe detalii, pe amănunte, dar adeseori nu pot numi ansamblul.
 - Deși au capacitatea de a face inventarul elementelor, le lipsește o vedere generală, de ansamblu.
 - Acesta este o formă de percepție inferioară, care îngustează posibilitățile comportamentale ale individului.

31

PERCEPȚIA CA EXPRESIE A PERSONALITĂȚII

- Există o a treia categorie de oameni, caracterizați printr-un **tip de percepție sintetică** ce presupune reunirea elementelor într-o structură având calități sau valori noi în raport cu elementele constitutive.
- Prin globalitatea sa se aseamănă cu percepția sincretică, dar se deosebește de ea prin **caracterul mijlocit**.
- Dacă percepția sincretică este spontană, imediată, confuză, **percepția sintetică este filtrată de gândire, evident altfel organizată**.
- Înțelegerea percepției ca expresie a personalității este mult mai aproape de complexitatea reală a vieții, oferind posibilități explicative mai largi.

32